

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(descriptive research) เพื่อเป็นการนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขั้นตอนการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการ การนิเทศและติดตาม การประเมินผล ตามภารกิจการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา โดยศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ นำมากำหนดกรอบความคิดในการวิจัย จุดมุ่งหมายของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรีกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและเห็นชอบ รับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์นำเสนอภาควิชาเพื่อเสนอขออนุมัติ โครงร่างจากบัณฑิตวิทยาลัย จากนั้นผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพโดยหาความตรงด้านเนื้อหา (content validity) และความเชื่อมั่น (reliability) แล้วนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 โดยนำปัญหา 3 อันดับแรกของแต่ละด้านมาจัดประชุมสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาจัดลำดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เพื่อสังเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุทัยธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 890 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 150 คน ครูผู้สอน 740 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 45 คน ครูผู้สอน 223 คน รวมจำนวน 268 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 268 คน

2.2 นำกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 268 คน ไปคำนวณเพื่อกำหนดจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน ได้ผู้บริหาร จำนวน 45 คน ครู จำนวน 223 คน

2.3 สุ่มเลือกผู้บริหารและครู ด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิดดังนี้

1. แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงานจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเนื้อหา 5 ด้าน จำนวน 51 ข้อ คือ ด้านการบริหารหลักสูตร 11 ข้อ ด้านกระบวนการเรียนการสอน 11 ข้อ ด้านการวัดผลและประเมินผล 10 ข้อ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 9 ข้อ ด้านการนิเทศการศึกษา 10 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการแต่ละข้อมากน้อยเพียงใดโดยกำหนดค่าแปลความหมายดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ระดับน้อยที่สุด
 ระดับ 2 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ระดับน้อย
 ระดับ 3 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ระดับปานกลาง
 ระดับ 4 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ระดับมาก
 ระดับ 5 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ระดับมากที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษา หลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร วารสาร ตำรา
2. กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา
4. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) สำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะแล้วนำมาหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช จงอยู่สุข อธิการบดีประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อวยชัย วัชสุวรรณ อธิการบดีประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

5.3 นางอำนวยการ กัญจนะ ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

5.4 นายณรงค์ ช้างขัง ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

5.5 นายนิรันดร์ เกษรสุริย์วงศ์ ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

6. นำผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.60 ทุกข้อ

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีครอนบัก (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามเนื้อหา 5 ด้าน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. นำข้อมูลที่เป็นปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรกในแต่ละด้านมาร่างแบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
2. นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม มาจัดประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน
3. นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความสอดคล้องเพื่อสังเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานีในการเก็บข้อมูล
2. นำหนังสือขออนุญาตผู้บริหาร โรงเรียน โดยขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอน
3. ผู้วิจัยไปส่งและติดตามแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองในระหว่างวันที่ 1-30 พฤศจิกายน 2550 ได้รับกลับคืนมาจำนวน 268 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง
4. ขอนหนังสือรับรองการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์เชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมประชุมกระบวนการสนทนากลุ่ม
5. ประชุมและบันทึกข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มในวันที่ 19 ธันวาคม 2550 ณ ห้องประชุมโรงเรียนสว่างอารมณ์วิทยาคม โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติและจำนวนดังนี้
  - 5.1 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียนอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน
  - 5.2 ศึกษานิเทศก์เขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ต้องมีประสบการณ์การนิเทศการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษาขึ้นไป จำนวน 2 คน
  - 5.3 ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องมีประสบการณ์การสอน อย่างน้อย 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 2 คน

ได้ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ดังนี้

1. นายนิรันดร์ เกษรสุริย์วงศ์ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี
 วิทยาลัยนานาชาติ

2. นายณรงค์ ช้างขัง ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี
 วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ

3. นายจรเร เตห่าน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำรอบ
 วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ

4. นายประสิทธิ์ อรุณศรีสุขสันต์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาหินเทียน
 วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ

5. นายจิระ มิ่งเมืองมูล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังบุญ
 วิทยาลัยนานาชาติการ

6. นางศกากรอง จันทร์ภาภาส ครูผู้สอน โรงเรียนบ้านหนองเข้
 วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ

7. นางชิรานี นิ่มชื่น ครูผู้สอน โรงเรียนบ้านหนองรัก
 วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ

6. นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาจัดลำดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เพื่อสังเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยวิธีการแจกแจงค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (%)

2. วิเคราะห์แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับปัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับปัญหาน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis)

เพื่อสังเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University